

**ДО КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

С Т А Н О В И Щ Е

**ОТ “БЪЛГАРСКА МЕДИЙНА КОАЛИЦИЯ”,
конституирана като заинтересована страна по конституционно дело
№ 8/2000 г., образувано по искане на група народни представители
за тълкуванена чл. 18, ал. 4 от Конституцията на Република
България**

ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 15 юни 2000 г. по конституционно дело №8 / 2000г. Конституционният съд на Република България на основание чл.19, ал.1 от ЗКС е допуснал за разглеждане искането на 49 народни представители от XXXVIII Народно събрание за задължително тълкуване на чл.18, ал.4 от Конституцията по следните въпроси :

А/ Установяването на държавен монопол върху дейностите по разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от Конституцията, обхваща ли и възможността за “прехвърлянето” му на други лица, включително и по реда на Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия, както и възможност за “установяване със закон на монопол в полза на друго лице”.

Б/ Какво е съдържанието на понятието “националните далекосъобщителни мрежи” от същата разпоредба с оглед на дейностите които обхваща.

БЪЛГАРСКАТА МЕДИЙНА КОАЛИЦИЯ основателно е конституирана като заинтересована страна с оглед целите и задачите които са определени в устава - чл.1 от глава II “Цел и средства” и с оглед интересите на членовете ѝ, които са пряко заинтересовани от даването на задължително тълкуване, съобразно искането на 49-те народни представители от XXXVIII Народно събрание, а също така и от установения със Закона за далекосъобщенията /§ 10 ПЗР/ в полза на Българската Телекомуникационна Компания, монопол върху: “а/ предоставяне на обикновена телефонна услуга /селищна, междуселищна, международна и транзитна/ между крайни точки на фиксираната телефонна мрежа до 31.12.2002 г.” и “б/ предоставяне на линии под наем при публично известни условия до 31.12.2002 г.”

С оглед на законноустановеният си правен интерес БЪЛГАРСКАТА МЕДИЙНА КОАЛИЦИЯ би искала при произнасяне по искането за задължително тълкуване да бъдат разгледани и следните аспекти:

1. Възможно ли е Законодателят да предвиди специални правила, от които да се ползва стопански субект със сто процента държавно участие, осъществяващо дейност в обхвата на чл. 18, ал. 4 от Конституцията /монопол върху националните далекосъобщителни мрежи/, при преобразуването му в недържавно предприятие.

2. Доколко, при хипотезата описана по-горе, преобразуваното в недържавно предприятие би било равнопоставен стопански субект в/по смисъла на чл. 19, ал. 1 и 2 от Конституцията.

3. Как се съблюдава интереса на гражданите и обществото /чл. 18, ал. 6 от Конституцията/, когато монополът върху далекосъобщителните мрежи премине в друго лице /частно-правен или публично правен субект/ и доколко е допустимо правоприемство в тази насока.

4. Как се гарантира възникването и развитието на независимите електронни медии в Република България, постановено в чл. 8 и 9 от Закона за радиото и телевизията.

Гореизложените въпроси възникват поради факта, че съществуващите далекосъобщителни мрежи чрез които е възможен и се осъществява преносът на радио- и телевизионни програми, са собственост на Българската Телекомуникационна Компания.

С Конституцията на Република България от 1991 г. се определи възможно най-демократичната позиция на собствеността като частна и публична, а с измененията на Закона за собствеността и приемането на Закона за държавната собственост и за общинската собственост тя /собствеността/ зае своето нормално място, както е във всяка демократична държава.

На базата на тази нормативна уредба са определени и обектите на публична държавна собственост, като обекти на изключителна държавна собственост съгласно чл. 18 от Конституцията, във вр. с чл. 2, ал. 2 от Закона за държавната собственост.

Изброените обекти на публична държавна собственост се отличават от частната държавна собственост по своето предназначение и ползване в интерес на гражданите и обществото, както и за постигане на общи цели, които не се задоволяват от частната собственост.

Поради своята важност обектите, включени в публичната държавна собственост са неотчуждаеми и не могат да се обременяват с вещни права, както и да се придобиват по давност /чл. 7 ЗДС/.

Като обект на законно определено монополно право, следва националните пощенски и далекосъобщителни мрежи да се разглеждат като публична държавна собственост.

Този извод се съдържа и в мотивите на решение № 2/1996 г. на Конституционния съд по к.д. № 26/1995 г., образувано по искане за тълкуване на чл. 18, ал. 1, 2, 3 и 4 от Конституцията. В т. III от решението Съдът посочва, че основни характеристики на обектите на изключителна собственост са: *“а) несъмнено е, че обекти на публичната държавна собственост могат да принадлежат само на държавата; и б) те са посочени в самата Конституция поради важността, която имат и по този начин е осигурена тяхната неотчуждаемост чрез норма от конституционен ранг”*.

“По чл. 18, ал. 2 и 3 от Конституцията държавата упражнява точно и стриктно правата си не толкова като титуляр на право на собственост върху вещни /материални/ обекти, а като субект /носител/ на суверенна власт спрямо континенталния шelf и в изключителната икономическа зона /ал. 2/. Такива суверенни права и спрямо радиочестотния спектър и позициите на геостационарната орбита. Тези права според конституционния текст са осигурени на Република България с международни споразумения. Няма никакво основание суверенните права по чл. 18, ал. 2 и 3 от Конституцията да бъдат преценявани по друг начин, освен като изчерпателно описана суверенна държавна власт върху посочените обекти. В аналогичен смисъл трябва да се тълкува и ал. 4 на чл. 18 от Конституцията.”

С оглед на гореизложеното и в качеството си на заинтересована страна по конституционно дело №8 / 2000 г. БЪЛГАРСКАТА МЕДИЙНА КОАЛИЦИЯ подкрепя искането на групата от 49 народни представители от за тълкуване на чл.18, ал. 4 от Конституцията на Република България, като изразява желание при произнасянето си по направеното искане съдът да даде по-широки аспекти на исканото тълкуване, а именно:

1. Гарнциите за суверенитета на държавната власт по отношение на обекти от изключително важно значение за икономиката на Република България /чл. 18, ал. 4 и чл. 19, ал. 1 от Конституцията/ в случаите на преобразуване /приватизация/ на монополни държавни стопански субекти – конкретно приватизация на Българската Телекомуникационна Компания.

2. Гаранциите за реализация на прогласените в чл. 40 и чл. 41 от Конституцията принципи за свобода на словото и разпространението на информация, намиращи израз в чл. 8 и чл. 9 от Закона за Радиото и Телевизията, като принципи за независимост на електронните медии /радио- и телевизионните оператори/ в случаите на преобразуване /приватизация/ на монополни държавни стопански субекти – конкретно приватизация на Българската Телекомуникационна Компания – монополист на далекосъобщителните мрежи, чрез които се осъществява радио- и телевизионното разпръскване.

София, 25 юни 2000 г.

Българска Медийна Коалиция
Председател на Управителния съвет:

Ясен Бояджиев

